

[Fuglsang.]

på, hvorvidt de kan forsvares eller ikke forsvares efter § 8s bogstavelige mening; men der kan måske være grund til at se på, hvad § 8 og forkøbsretten faktisk har betydet dels på baggrund af selve lovens udformning, dels også på baggrund af den måde, hvorpå den er administreret. Bl. a. viser jo det eksempel, som det ærede medlem hr. Aage Fogh fremhævede, at selve loven ikke altid er nok, også administrationen og de mennesker, man sætter til at administrere loven, kan komme til at spille en ganske betydelig rolle.

Ifølge et foredrag, som jordlovsudvalgets formand, hr. Nielsen-Man, holdt på husmændenes sendemandsmøde, og som har været refereret i „Husmandshjemmet“, har jordlovsudvalget i finansåret 1949—50 i selve det gamle Danmark modtaget ialt 742 tilbud, men kun en ottendedel af disse tilbud førte til jordkøb, og kun de syv af disse tilfælde kom i stand i henhold til § 8. Resultatet er blevet, at den jordreserve, som jordlovsudvalget råder over, er nedadgående, idet den i det gamle land er gået ned til 8 596 ha, hvilket vil sige, at den nu er 1 500 ha mindre end i fjor. Der er vel i den forbindelse grund til at lægge mærke til, at de to trediedele af dette areal, nemlig 5 800 ha, udgøres af vildmosen. Det vil altså sige, at det fortsat er sådan, at det, husmændene får, ingenlunde er den bedste, men tværtimod den ringere del af jorden.

Om selve § 8 sagde jordlovsudvalgets formand, hr. Nielsen-Man, videre, at der utvivlsomt havde været tilfælde, hvor man havde omgået § 8, tilfælde, hvor løsøret var blevet sat særskilt til en altfor lav pris, hvorved den nøgne ejendom blev altfor dyr. Ja, der er ingen tvivl om, at der har været sådanne tilfælde.

Spørgsmålet er nu, da man igen behandler forslag vedrørende denne lovgivning: Hvilke konsekvenser har man draget af denne erfaring? Hvad har man gjort, og hvad vil man gøre for at hindre, at statens jordlovsudvalg kommer til at medvirke til en prisudvikling, som i høj grad er til skade for såvel den enkelte husmand, som skal have jorden, som for landbruget som helhed?

Man kan selvfølgelig lade være at købe denne altfor dyre jord, og af den oversigt, som hr. Nielsen-Man gav, fremgik det, at 13 pct. af de tilbud, som jordlovsudvalget fik, netop blev afslået, fordi prisen var for høj. Men ikke desto mindre har der jo været tilfælde, hvor man har købt for dyrt. Et af resultaterne må være den § 3, som

findes i lovforslaget om tillæg til statshusmandsloven, hvori det netop hedder:

„Endvidere kan statens jordlovsudvalg med samtykke af landbrugsministeren undtagelsesvis udbyde lodder i statens eje til salg efter reglerne i kap. IV“.

Og i bemærkningerne til denne paragraf nævnes det udtrykkeligt, at der er tilfælde, hvor der har været købt for dyrt, og at jordlovsudvalget derfor ville kunne få tab, hvis man fastholdt jordrenteprincippet.

Rent bortset fra, at også jeg er afgjort modstander af, at man på nogen som helst måde piller ved jordrenteprincippet, vil jeg mene, at spørgsmålet om de altfor høje priser og om kontrol med priserne overhovedet kan løses på en anden måde. Ville det ikke være på tide at imødekomme husmandsbevægelsens krav om, at de ejendomme, staten har forkøbsret til, får den også ret til at overtage til vurderingsprisen for ikke at komme til at deltage i det almindelige prisjobberi og de spekulationer, som kan finde sted? Så meget i almindelighed!

Hvad selve lovforslaget om tillæg til statshusmandsloven angår, vil jeg sige, at mit parti kan anbefale de mindre ændringer, der foreslås i §§ 5, 6, 7, 8 og 11. Hvad derimod angår § 14 om tremandsudvalgenes skæbne, vil jeg vente og se, hvilket resultat man kommer til i det udvalg, som formentlig bliver nedsat, og det samme gælder en del andre bestemmelser.

Axel Sørensen: I anledning af den debat, som føres mellem ordførerne om en revision af statshusmandsloven, vil jeg gerne fremføre nogle betragtninger. Man har nu set loven i virksomhed i 2 år; uden at der igennem udstykningen er skaffet så mange selvstændige landbrug og suppleringsjord til disse frem, som det måske havde været muligt at skaffe. Såfremt dette forhold fortsætter, mener jeg i lighed med mange andre, at administrationen må forenkles, så den kan praktisere sit arbejde hurtigt.

Det gælder ikke alene den stationære administration i jordlovsudvalget, men også det praktiske arbejde, som udføres ude i amterne af jordlovsudvalgets medlemmer. På grund af antallet af udvalgsmedlemmer tildeles der i mange tilfælde det enkelte udvalgsmedlem to amter til opsyn og arbejdsområde. I forbindelse med talen om forenkling eller decentralisation vil jeg gerne overfor det udvalg, som behandler forslaget om statshusmandsloven, og overfor den højtærede landbrugsminister rejse det spørgs-